

дѣто се запозналъ съ Нютона, и билъ назначенъ членъ на лондонското краловско дружество. Отъ 1676 Л. станалъ частенъ съвѣтникъ и библиотекаръ на брауншвейгския херцогъ и отъ тогава живѣлъ постоянно въ ХанOVERъ. Литературнитъ му услуги на тоя дворъ били много разнообразни; една отъ тѣхъ е *История на Брауншвейгския домъ* въ 7 т., допълнена прѣзъ тоя вѣкъ съ 2 т. отъ д-ръ Перца, *Annales Imperii Occidentis Brunswicensis* (1843—45). Въ 1677 основалъ *Acta eruditiorum*, и въ тая сбирка, както и въ много други списания, обнародвалъ много статии по всички науки по математиката, физиката, богословието, филологията, философията. Въ съч. си *Protogae* (французски прѣводъ, въ 1859, подъ заглавието *Protogée* или *За образуването и прѣвратитѣ на земното кълбо*) той положилъ основитѣ на нововрѣмнатата геология. Той билъ и основателтъ, па и първий прѣдсѣдателъ на берлинската академия; и нему Петръ Велики, който го поканилъ на една срѣща въ Торгау, и го наградилъ съ една пенсия отъ 1000 рубли и съ титлата частенъ съвѣтникъ, билъ задлъженъ за плана на с. петербургската академия. Л.-овата ученостъ по разнообразието си е вѣроятно безпримѣрна. Той билъ отличенъ въ езиковѣдѣнието, историята, богословието, философията, политическитѣ науки, опитнитѣ науки, механиката, па дори и въ словесността. Нъ той живѣе въ историята главно чрѣзъ философската си слава. Въ 1710 той обнародвалъ на французски своята *Теодисея* или *Оправдание на Бога въ дѣлата му*. Тамъ, както и въ неговата

Монадология (Монадологията е прѣведена на езика ни отъ франц. отъ А. Геронова, Разградъ, 1898) се заключаватъ отличителнитѣ чърти на неговата философия; тамъ констатира той великия законъ на *непрѣкъснатостта*, когато твърди, че природата не прави никога скокове; той приспособилъ тоя законъ на философията и извлѣклъ отъ това една нова психологическа метода; на математиката, и това го довело до изобрѣтението на диференциалното смѣтане; на пространството, и това му дало възможность да отхвърли всѣка идея за празнота. За да обясни съединението на душната съ тѣлото Л. въобразилъ остроумната хипотеза за «прѣдопрѣдѣлената хармония». Декартъ обяснявалъ задружното дѣйстване на ума и тѣлото съ теорията, че всѣко дѣйствие става чрѣзъ едно непосредствено съдѣйствие отъ Бога. Л. прѣдполагалъ, че умътъ и тѣлото сж двѣ отдѣлни и независими машини, отъ които всѣка работи независимо, ако и сжщеврѣменно; нъ работата на едната отговаря точно на работата на другата, защото тия машини работятъ по една хармония, прѣдопрѣдѣлена отъ Бога. Изобщо, по Л., съставнитѣ части и духовнитѣ сили на всички сложни прѣдмѣти сж монади, а Богъ е монада надъ монадитѣ, отъ която въ видъ на отблесъци произхождатъ всички сжщества, които различатъ едно отъ друго по количество и качество. Всѣка монада е едно отражение на вселенната, която първоначално така е устроена отъ Бога, че всичко, що сжществува, се намира въ прѣдопрѣдѣлена хармония.